

**CHARAKTERYSTYKA
RELACJI
ŚRODOWISKA
NGO WE WROCŁAWIU**

CHARAKTERYSTYKA RELACJI ŚRODOWISKA NGO WE WROCŁAWIU

Piotr Szymański

2

Niniejszy raport dotyczy odpowiedzi na pytanie: Czy przy realizacji swoich celów / zadań współpracujecie z podmiotami (instytucjami, grupami nieformalnymi, biznesem, osobami indywidualnymi) innymi niż strukturalne jednostki gminy Wrocław? Pytanie to zadano 187 organizacjom objętym badaniem (N=187).

W efekcie badania uzyskano nieskierowaną sieć¹ złożoną z 334 organizacji – po odfiltrowaniu odpowiedzi niewskazujących konkretnego podmiotu (np. klubów seniora), przec co mało istotnych z punktu widzenia analizy, jak również organizacji innych niż pozarządowe. Sieć składa się z 382 połączeń.

Aby dalej analizować tę sieć relacji, konieczne jest wprowadzenie kilku pojęć z nauki o sieciach:

- węzeł – podstawowy element sieci, reprezentujący obiekty, które mogą być ze sobą połączone relacją – w naszym przypadku węzłami są badane organizacje pozarządowe;
- relacja – podstawowy element sieci, reprezentujący w naszym przypadku fakt współpracy ze sobą dwóch organizacji;
- ścieżka – ciąg relacji między organizacjami, tzn. jeśli mamy organizacje A, B i C, a A i B współpracują ze sobą oraz B i C współpracują ze sobą, to możemy powiedzieć, że istnieje ścieżka między organizacją A i C, ścieżka A – B – C;
- spójność w sieci – zjawisko, w którym między każdą parą węzłów istnieje ścieżka, która je łączy, w naszym przypadku spójność oznacza, że w danej sieci od jednej do drugiej organizacji można dojść za pomocą ścieżki złożonej z relacji współpracy między organizacjami pośrednimi;
- komponenta sieci – podsieć, która składa się tylko z węzłów, między którymi istnieje ścieżka relacji współpracy.

Sieć otrzymana z danych w badaniu nie jest spójna, składa się bowiem z 28 niepołączonych ze sobą komponent. W największej komponentce znajduje się 248 organizacji – jest to tzw. główna komponenta. Podział na główną komponentę i pozostałe mniejsze komponenty pojawia się w wielu analizach sieci i może mieć wiele przyczyn. Z jednej strony może istnieć faktyczny podział na mainstream społeczności oraz społeczności poboczne tworzące bardziej hermetyczne środowiska – np. z przyczyn ideologicznych, ale też np. z powodu wykluczenia społecznego. Z drugiej strony poboczne komponenty pojawiają się w efekcie niedoskonałości doboru grupy badawczej lub innych niedostatków metodologicznych –

¹ Uzyskana sieć relacji jest nieskierowana, tzn. w przypadku dwóch organizacji: A i B, założono, że jeśli pierwsza zadeklarowała współpracę z drugą, to również prawdą jest, że druga współpracuje z pierwszą, dzięki temu zamiast rozważać dwie osobne relacje $A \rightarrow B$ i $B \rightarrow A$, rozważamy jedną wzajemną relację współpracy $A \leftrightarrow B$. Więcej o konsekwencjach tego założenia piszemy w części poświęconej wnioskowi.

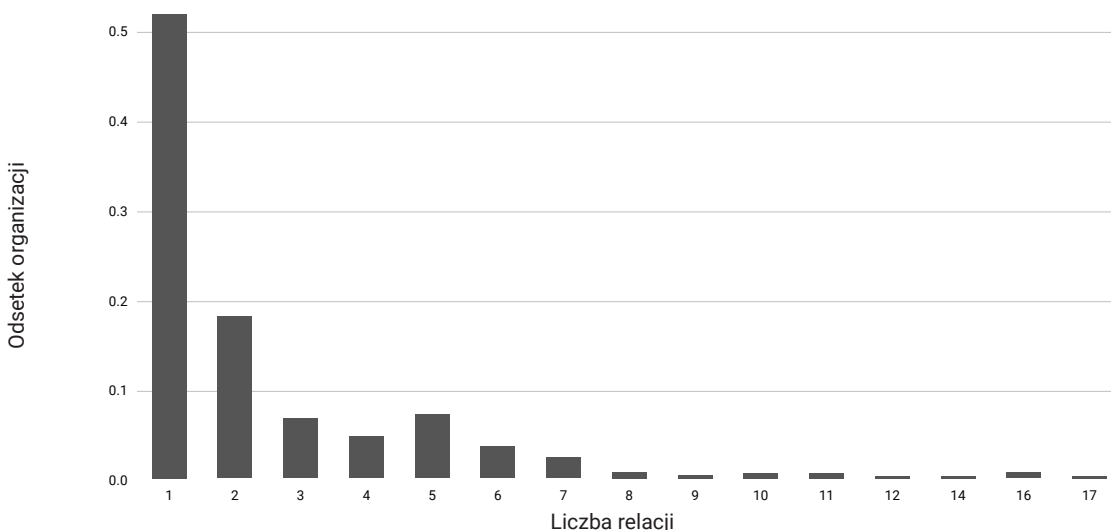
wystarczy pominąć w badaniu organizację, która pełni funkcję łącznika między niewspółpracującymi ze sobą środowiskami i dochodzi do oddzielenia komponenty. Trudno na obecnym etapie ustalić, co tłumaczy tak dużą liczbę komponent.

Oprócz głównej komponenty złożonej, w sieci znajduje się jeszcze 27 komponent o charakterze peryferyjnym z punktu widzenia większości sieci relacji. Wśród nich wyróżnia się jedna większa komponenta złożona z 10 organizacji – jest to komponenta odseparowanych od pozostałych NGOów organizacji katolickich, jak np. Fundacja Vide et Crede, Stowarzyszenie Civitas Christiana czy Stowarzyszenie Rodzin Katolickich. Ponieważ jednak organizacje katolickie znajdują się także i w głównej komponente, trudno oszacować, czy ta komponenta jest artefaktem powstałym w wyniku metody badawczej, czy raczej odzwierciedleniem istnienia hermetycznego środowiska. Każda z pozostałych 26 komponent składa się z ok. 2-6 organizacji.

Podział na komponenty nie jest efektem działania algorytmu, a raczej cechą uzyskanych w badaniu danych. Organizacje znajdujące się w danej komponente są w niej, ponieważ nie wykazywały w badaniu relacji z organizacjami z innych komponent (np. dlatego, że nie były bezpośrednio badane, a jedynie wskazano ich jako współpracujących).

GLÓWNA KOMPONENTNA (MAPA SIECI BADANYCH ORGANIZACJI W ZAŁĄCZNIKU)

Większość miar sieciowych ma sens dla spójnych komponent sieci, analizowana sieć wyróżnia się zaś jedną największą komponentą. Składa się ona z 248 organizacji połączonych 322 relacjami, co stanowi 74% badanych organizacji i 84% relacji z oryginalnej sieci. W tym rozdziale będziemy używać pojęcia sieć w odniesieniu do tej komponenty. Na organizację przypada średnio 2,6 relacji, nie jest to jednak dobra miara usieciowienia, ponieważ rozkład liczby relacji nie jest skoncentrowany wokół średniej.

Wykres 1. Odsetek organizacji, które mają określoną liczbę relacji z innymi organizacjami. Jak widać, zdecydowana większość organizacji ma relację tylko z jedną lub dwoma organizacjami

Ponad 70% organizacji utrzymuje relacje z 1-2 organizacjami. Taka struktura sieci nie jest zaskoczeniem, gdyż znana jest w różnych dziedzinach nauki jako prawo Zipfa czy zasada św. Mateusza². Zjawisko gromadzenia relacji przy małej liczbie organizacji i dużej liczbie peryferyjnych jednostek o małej liczbie relacji jest obecne w wielu ludzkich aktywnościach. W tym przypadku wystąpienie tego zjawiska może być dodatkowo wzmocnione przez efekt metody badawczej wykorzystanej do odtworzenia sieci: niskousieciowane organizacje mogą występować w sieci ze względu na fakt bycia wskazaną przez inną organizację, nie zaś samemu zbadaną.

² Są to różne nazwy na tę samą dystrybucję zasobów, w której zasoby zasoby (takie jak np. relacje w sieciach) nie są równo rozłożone, ale ich większość przypada na małą grupę węzłów. Zipf zauważył jej występowanie w językach, zaś Merton w socjologii.

Z drugiej strony najbardziej usieciowione 5% organizacji współpracuje z 8 lub więcej organizacjami. Lista tych organizacji, posortowana wedle liczby utrzymywanych relacji, kształtuje się następująco:

Nazwa organizacji	Liczba relacji
FUNDACJA EKOROZWOJU	17
FUNDACJA DOM POKOJU	16
TOWARZYSTWO UPIĘKSZANIA MIASTA WROCŁAWIA	15
STOWARZYSZENIE TRATWA	14
FUNDACJA UMBRELLA	12
KALEJDOSKOP KULTUR	11
STOWARZYSZENIE AKCJA MIASTO	11
DOLNOŚLĄSKA FEDERACJA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	10
FUNDACJA KILO KULTURY	10
NOMADA	9
FUNDACJA HOBBIT	8
INSTYTUT EDUKACJI SPOŁECZNEJ	8

Tabela 1. Organizacje z największą liczbą relacji z innymi organizacjami w głównej komponentie

Średnica sieci³ to aż 14 relacji – tyle co najmniej trzeba wykorzystać relacji, by na bazie poleceń między współpracującymi organizacjami mogły skomunikować się organizacje najbardziej od siebie oddalone w sieci. To zaskakująco dużo, biorąc pod uwagę, że według danych Facebooka, dla sieci złożonej z 721 milionów ludzi rozsianych po całym świecie szerokość waha się między 4 a 7. Średnia liczba relacji dzielących dwie organizacje w sieci to 5,76.

Sieć jest również niezmiernie rzadka⁴, składa się bowiem jedynie z 1,1% wszystkich relacji, jakie mogłyby zaistnieć między omawianymi organizacjami. W sieci znajduje się również jedynie 30 trójkątów⁵ – najbardziej podstawowej jednostki społecznej wskazującej na to, że nie mamy do czynienia z odizolowanymi parami relacji, lecz z grupami, które współpracują ze sobą.

KLUCZOWE ORGANIZACJE W SIECI

Biorąc pod uwagę powyższe ogólne fakty o strukturze sieci, istotne staje się zidentyfikowanie roli, jaką najważniejsze organizacje pełnią w sieci, ponieważ przy sieci rzadkiej i o dużej średnicy większe znaczenie ma to, kto jest w centralnym punkcie sieci, a nie tylko to, kto ma ile relacji.

W niniejszej analizie przyjrzymy się trzem miarom istotności organizacji w sieci:

- **wzajemna centralność** – miara tego, jak wiele najkrótszych ścieżek między parami organizacji

³ Średnica sieci to długość najdłuższej z najkrótszych ścieżek, jakie łączą dwie organizacje w grafie.

⁴ Sieć jest rzadka wtedy, gdy zawiera bardzo mało relacji w stosunku do tego, ile teoretycznie mogłaby zawierać.

⁵ Trójkątem nazywamy taką trójkę organizacji w sieci, w której wszystkie trzy mają ze sobą relacje, tj. w naszym przypadku – trzy organizacje, z których każda z każdą współpracowała.

w sieci przebiega przez daną organizację; innymi słowy, jak ważna jest ona w przepływie informacji;

- **bliskość** – średnia odległość organizacji od pozostałych organizacji w sieci; innymi słowy miara tego, jak łatwo dana organizacja może dotrzeć do wszystkich organizacji w sieci;
- **liczba trójkątów** – liczba struktur złożonych z trzech organizacji, w której wszystkie współpracują ze sobą i której dana organizacja jest częścią.

WZAJEMNA CENTRALNOŚĆ

Poniższa tabela pokazuje najważniejsze organizacje pod względem położenia na dużej liczbie najkrótszych ścieżek między organizacjami w sieci. Znajdowanie się na dużej liczbie ścieżek między organizacjami jest w sieciach narzędziem mierzenia przepływu informacji i umożliwiania nawiązywania kontaktów między organizacjami. Możemy sobie wyobrazić, że dana organizacja, szukając możliwości współpracy z inną organizacją, będzie szukać do niej kontaktu przez organizacje, z którymi już współpracuje. Kontakt ten zostanie najprawdopodobniej nawiązany za pośrednictwem jednej ze ścieżek w tej sieci. Organizacje o najwyższym stopniu centralności mają największą szansę być tymi organizacjami, przez które dotrze komunikat z jednej organizacji do drugiej.

Ewidentnie kluczowymi organizacjami dla efektywnego przepływu informacji we Wrocławiu są Fundacja Ekorozwoju i Fundacja Dom Pokoju. O wiele mniej znaczące, ale również ważne dla przepływu informacji, są Stowarzyszenie Tratwa i Fundacja Ukraina. Pozostałe organizacje wykazywały widocznie niższą centralność wzajemną (mniejszą niż połowa centralności Fundacji Dom Pokoju).

Nazwa organizacji	Wzajemna centralność	Liczba relacji
FUNDACJA EKOROZWOJU	0,304944	17
FUNDACJA DOM POKOJU	0,253760	16
STOWARZYSZENIE TRATWA	0,192777	14
FUNDACJA UKRAINA	0,151339	5

Tabela 2. Organizacje z największymi wartościami centralności

Średnia centralność w sieci jest niska, co oznacza, że możliwości przepływu informacji w sieci w znacznym stopniu zależą od najbardziej centralnych węzłów, które mogą również być przeładowane skalą komunikacji, jaką obsługują.

BLISKOŚĆ

Bliskość organizacji do innych organizacji to miara dostępu – średnia liczba organizacji, jaka jest potrzebna, by dana organizacja dotarła do innych organizacji, to miara łatwości nawiązania kontaktu z nową organizacją, która już funkcjonuje w sieci. W przeciwieństwie do centralności, w analizowanej sieci nie ma dużej przepaści między organizacją, która ma najbliżej do wszystkich innych organizacji, a kolejnymi organizacjami w rankingu bliskości.

Wskazuje to raczej na istnienie grupy organizacji równie oddalonych od wszystkich organizacji, które nie mają znacznego wpływu na obniżenie średniej bliskości w sieci. Jednak nawet przy dość pozytywnych wynikach bliskości widzimy następujących liderów w zakresie łatwości dostępu do innych organizacji:

Nazwa organizacji	Bliskość	Wzajemna centralność	Liczba relacji
FUNDACJA EKOROZWOJU	0,280363	0,304944	17
FUNDACJA DOM POKOJU	0,275670	0,253760	16
STOWARZYSZENIE ŻÓŁTY PARASOL	0,266451	0,104985	6
STOWARZYSZENIE TRATWA	0,264737	0,192777	14
SEMPER AVANTI	0,264171	0,120344	7
INSTYTUT EDUKACJI SPOŁECZNEJ	0,251784	0,077190	8

Tabela 3. Organizacje z największą bliskością do innych organizacji w sieci

Najwyższym wskaźnikiem bliskości do organizacji cechują się Fundacja Ekorozwoju i Fundacja Dom Pokoju, a zaraz po nich Stowarzyszenie Żółty Parasol i Stowarzyszenie Tratwa.

LICZBA TRÓJKĄTÓW

W im większej liczbie trójkątów uczestniczy dana organizacja, tym większym dysponuje kapitałem społecznym wyrażającym się we współpracy i tym bardziej zdolna jest do tworzenia partnerstw o strukturze opartej o wzajemną współpracę. Im mniej trójkątów, tym bardziej funkcjonowanie organizacji w środowisku opiera się o relacje dwustronne, nie zaś o współpracującą ze sobą społeczność.

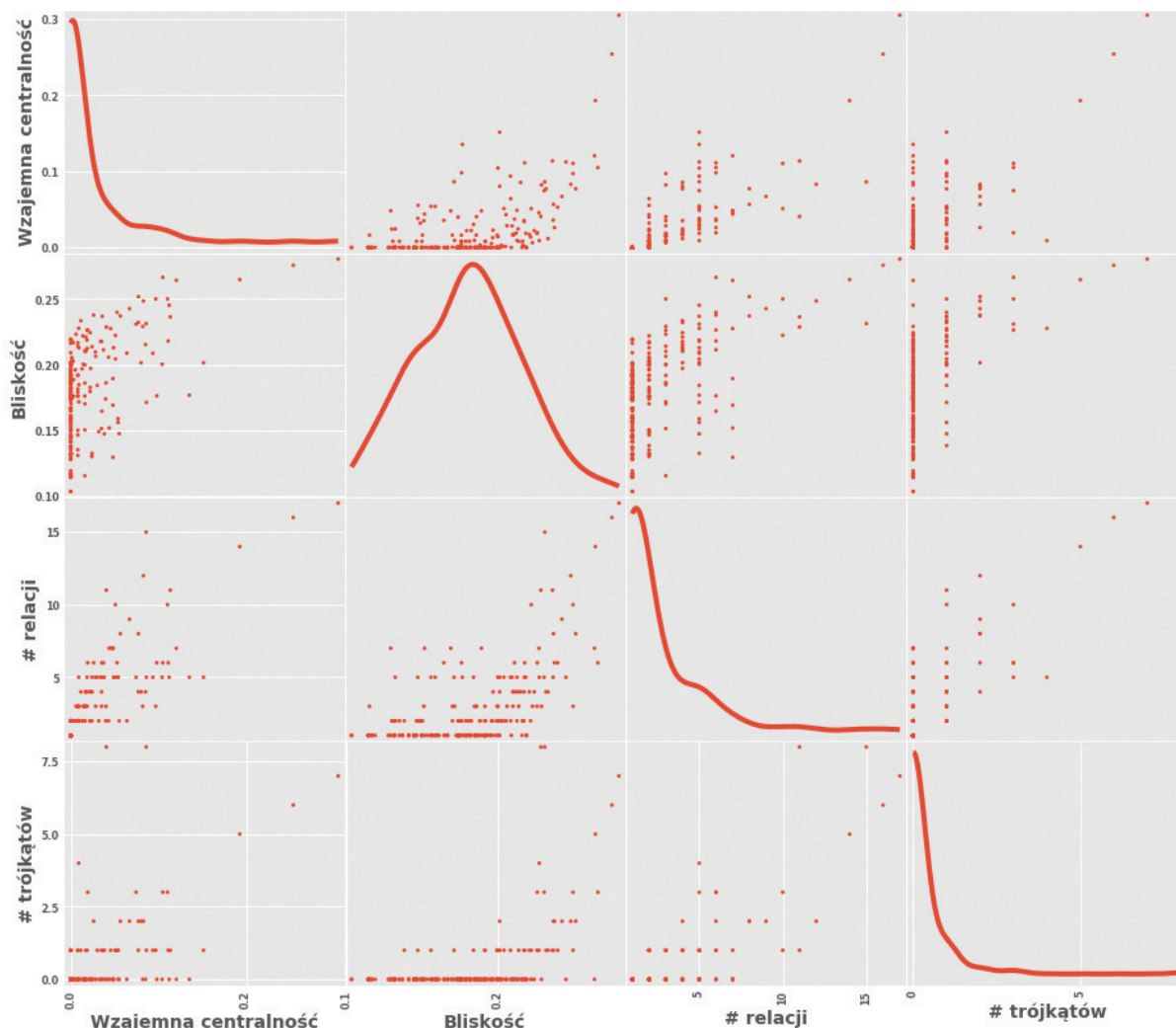
Organizacja o dużej liczbie relacji i uczestnicząca w dużej liczbie trójkątów jest najprawdopodobniej miękkim liderem płaskiej społeczności, podczas gdy organizacja o dużej liczbie relacji uczestnicząca w małej liczbie trójkątów najprawdopodobniej reprezentuje społeczność zorganizowaną hierarchicznie. W związku z tym liczba trójkątów, przy wysokiej pozycji pozostałych wskaźników, jest w naszej analizie dodatkowym czynnikiem różnicującym.

Nazwa organizacji	Liczba relacji
TOWARZYSTWO UPIĘKSZANIA MIASTA WROCŁAWIA	8
STOWARZYSZENIE AKCJA MIASTO	8
FUNDACJA EKOROZWOJU	7
FUNDACJA DOM POKOJU	6
STOWARZYSZENIE TRATWA	5

Tabela 4. Organizacje uczestniczące w największej liczbie trójkątów w sieci

Główne organizacje o silnie współpracującym otoczeniu to Towarzystwo Upiększania Miasta Wrocławia i Stowarzyszenie Akcja Miasto, zaraz po nich znajdują się zaś znane nam już fundacje: Ekorozwoju i Dom Pokoju, a także stowarzyszenia: Tratwa i Miasto Drzew.

NAJBARDZIEJ KLUCZOWE ORGANIZACJE W SIECI

Wykres 2. Rozkład cech organizacji w zakresie ich roli w sieci

Na wykresie 2 widzimy rozkład cech organizacji w sieci: bliskości, centralności, liczby relacji współpracy, w których uczestniczą, oraz liczby współpracujących ze sobą trójkątów, których są częścią.

Kluczowość poniższych organizacji wynika z faktu, że są organizacjami, które wykazują najwyższe wartości miar analizowanych cech. Są to te dwie organizacje znajdujące się w prawym górnym rogu każdego z powyższych wykresów rozkładu cech – mają więcej niż 15 relacji, centralność większą niż 0,2, bliskość większą niż 0,25 i uczestniczą w więcej niż pięciu trójkątach współpracujących organizacji.

Oznacza to, że wśród całej sieci tylko one jednocześnie posiadają następujące cechy:

1. znajdują się najbliżej innych organizacji w sieci, tj. mają największe możliwości dotarcia do innych organizacji (bliskość większa niż 0,25);
2. znajdują się w centrum sieci, tj. przechodzi przez nie najwięcej ścieżek między organizacjami, a w efekcie są ważnymi pośrednikami umożliwiającymi dostęp do innych organizacji, z którymi dana organizacja nie posiada relacji (centralność większa niż 0,2);
3. mają najwięcej relacji współpracy (więcej niż 15);
4. jednocześnie uczestniczą w silnie usieciowionej społeczności współpracujących ze sobą organizacji o bardziej płaskiej niż hierarchicznej strukturze (więcej niż 5 trójkątów).

Wprawdzie wiele organizacji spełnia niektóre z tych kryteriów, tylko dwie spełniają je jednak łącznie:

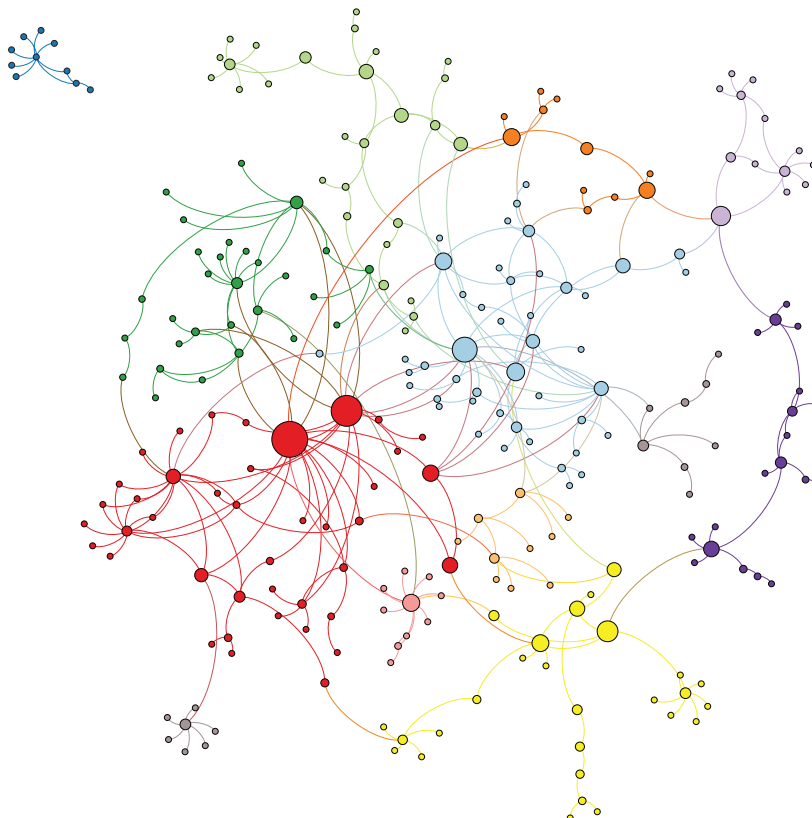
Nazwa organizacji	Wzajemna centralność	Bliskość	Liczba relacji	Liczba trójkątów
FUNDACJA EKOROZWOJU	0,304944	0,280363	17	7
FUNDACJA DOM POKOJU	0,253760	0,275670	16	6

Tabela 5. Parametry organizacji kluczowych

Są to organizacje, które pełnią zarówno funkcję centralną, jeśli chodzi o przepływ informacji w sieci, jak i znajdują się średnio najbliżej wszystkich organizacji w sieci. Dodatkowo mają dużą liczbę relacji bezpośredniej współpracy, które funkcjonują w kontekście trójkątów, tj. wzajemnie współpracujących ze sobą grup, co daje wysoki potencjał do skalowania działań.

ANALIZA SKUPISK W SIECI

Wykonano identyfikację skupisk w sieci za pomocą metody zachłannej maksymalizacji modularności – to ta metoda znalazła podział na skupiska o najwyższej modularności. Modularność⁶ podziału sieci na skupiska jest miarą tego, na ile relacje w znalezionych skupiskach kumulują się wewnątrz skupisk i na ile bardziej jest prawdopodobne ich takie rozłożenie w stosunku do losowo wygenerowanej sieci o podobnych cechach strukturalnych.

Wykres 3. Sieć z oznaczonymi skupiskami złożonymi z co najmniej 10 organizacji

⁶ Algorytm podziału na skupiska za pomocą maksymalizacji modularności łączy ze sobą organizacje tak, by powstały grupy, w których między organizacjami znajduje się więcej relacji niż w przypadku, gdyby te relacje były nawiązywane losowo między organizacjami. W ten sposób uzyskujemy podział, który eksponuje strukturę sieci – w skupiskach znajdują się organizacje połączone ze sobą bardziej niż byśmy się spodziewali w losowym, niezwiązanym z rzeczywistością przypadkiem.

W powyższej analizie zidentyfikowano 11 skupisk o rozmiarze większym niż 2-3 organizacje. Skupiska te opisują 243 (73%) organizacje i 319 (84%) relacji w dwóch komponentach sieci. Wynik modularności dla tego podziału to 0,77 – sam w sobie w sobie dość wysoki, ale trudno spodziewać się innego wyniku dla analizy skupisk w sieci relacji między organizacjami w dużym mieście.

1. **Fundacja Dom Pokoju, Fundacja Ekorozwoju, Towarzystwo Upiększania Miasta Wrocławia i inne ruchy miejskie, Stowarzyszenie Architektów RP** – 41 (12%) organizacji, 58 (15%) relacji.
2. **Stowarzyszenie Tratwa, Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych, Fundacja Umbrella** – 45 (13%) organizacji, 57 (15%) relacji.
3. **Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem, Polski Związek Niewidomych, Stowarzyszenie Widnokrąg, Fundacja Eudajmonia** – 28 (9%) organizacji, 30 (8%) relacji.
4. **Nomada, Fundacja Kilo Kultury, Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich, Krzywy Komin** – 29 (9%) organizacji, 30 (8%) relacji.
5. **Fundacja Ukraina, Tiff-collective, Dolnośląskie Stowarzyszenie Artystów Plastyków, Stowarzyszenie Świat Nadziei** – 27 (8%) organizacji, 27 (7%) relacji.
6. **Fundacja Familijny Poznań o. Wrocław, ZHRP, ZHP, Stowarzyszenie Nadzieja** – 19 (6%) organizacji, 19 (5%) relacji.
7. **Fundacja im. Brata Alberta, Stowarzyszenie Misja Dworcowa im. ks. Jana Schneidera, Stowarzyszenie Pomocy Ludzie Ludziom** – 13 (4%) organizacji, 14 (4%) relacji.
8. **Fundacja Opieka i Troska, Fundacja L'Arche**, skupisko nie jest połączone z główną komponentą – 11 (3%) organizacji, 10 (3%) relacji.
9. **Fundacja Vide et Crede, Civitas Christiana**, skupisko nie jest połączone z główną komponentą – 10 (3%) organizacji, 10 (3%) relacji.
10. **Kalejdoskop Kultur, Związek Karaimów Polskich i inne organizacje mniejszości narodowych**, skupisko nie jest połączone z główną komponentą – 10 (3%) organizacji, 10 (3%) relacji.
11. **Dolnośląski Kongres Kobiet, Fundacja na Rzecz Równości, inne organizacje feministyczne** – 10 (3%) organizacji, 9 (2%) relacji.

WNIOSKI

1. Niedoskonałość metody badawczej

Dane zebrane w niniejszym badaniu pozyskane zostały w procesie ankietowania 187 organizacji pozarządowych. Organizacje te wskazały organizacje, z którymi współpracują, jednakże wskazane organizacje nie zostały dopytane o ich relacje z innymi organizacjami. W efekcie wykazywane przez niniejszą sieć cechy związane z długim ogonem⁷ w rozkładzie liczby relacji mogą być artefaktem wynikającym z metody badawczej. Innymi słowy: organizacjami posiadającymi niską liczbę relacji są często te wskazywane jako współpracujące, a nie te faktycznie badane.

Dodatkowym efektem tej metody badawczej jest fakt, iż wzajemność relacji została założona, nie była zaś potwierdzana. Założenie to wydaje się słuszne, ponieważ organizacje nie miały powodu, by przekazywać fałszywe informacje w ankiecie, aczkolwiek weryfikacja wzajemności jest ważnym elementem zwiększenia wiarygodności badania.

Deklarowana współpraca to jedno, ale nie zawsze odpytywany w ankiecie przedstawiciel organizacji wymienia wszystkich partnerów biorących chociażby udział we wspólnych formalnie projektach organizacji. Dlatego taka sieć powinna zostać uzupełniona o dane nt. prowadzonej współpracy ze sprawozdań lub stron internetowych organizacji.

⁷Inne określenie efektu św. Mateusza czy też prawa Zipfa.

W związku z powyższymi uwagami, niniejsza sieć może mieć co najwyżej charakter pogładowy, natomiast do celów projektowania działań i strategii konieczne jest pogłębienie badania, w którym uwzględnione zostaną niniejsze problemy.

2. Dwie kluczowe organizacje pozarządowe w mieście

Co dość zaskakujące, we Wrocławiu funkcjonują dwie organizacje kluczowe z punktu widzenia struktury sieci relacji między organizacjami pozarządowymi: Fundacja Ekorozwoju i Fundacja Dom Pokoju. Organizacje te znajdują się w centrum sieci, jak również są najważniejszymi węzłami swojego skupiska, do którego należą m.in. ruchy miejskie czy organizacje kulturalne.

Wśród innych ważnych organizacji należy wymienić ruchy miejskie, które charakteryzują się dużą liczbą relacji i silnie współpracującym ze sobą środowiskiem. Mają one łatwy dostęp do innych organizacji w sieci, nie znajdują się jednak w centrum, a raczej funkcjonują jako silna podsieć, jak się okazuje – podsieć będąca częścią otoczenia Fundacji Dom Pokoju i Ekorozwoju.

Ciekawy jest również brak w gronie kluczowych organizacji dla sieci relacji NGOów Stowarzyszenia Tratwa, Fundacji Umbrella prowadzącej SEKTOR 3 czy Dolnośląskiej Federacji Organizacji Pozarządowych. Organizacje te tworzą własną podsieć – o rozmiarze podobnym do podsieci związanej z Fundacją Ekorozwoju i Fundacją Dom Pokoju, ale wykazującą znacznie mniej gęstą współpracę między organizacjami w podsieci. Większość organizacji w tej podsieci współpracuje głównie ze wspomnianymi liderami, nie utrzymując relacji między sobą.

Porównując dwie największe podsieci, można zauważyć, że podsieć, której liderami są Tratwa, Umbrella, DFOP, wykazuje strukturę scentralizowaną, w której większość organizacji utrzymuje relacje z małą liczbą przewodnich organizacji, podczas gdy podsieć Fundacji Dom Pokoju i Fundacji Ekorozwoju wykazuje bardziej organiczną, policentryczną strukturę i silniejsze relacje między organizacjami – co w efekcie zwiększa rolę liderów tej podsieci w strukturze całej sieci.

3. Podsieci i grupy organizacji

Pośród 11 zidentyfikowanych podsieci możemy zaobserwować czynniki grupujące, które nie wynikają bezpośrednio z badania. Ogólnie możemy podzielić aktywność podsieci w następujący sposób:

- organizacje religijno-społeczne stanowią ok. 15% organizacji w sieci;
- organizacje miejsko-kulturalno-społeczne skupione wokół Stowarzyszenia Tratwa, Fundacji Umbrella – 13% organizacji;
- organizacje miejsko-kulturalno-społeczne skupione wokół Fundacji Dom Pokoju, Fundacji Ekorozwoju – 12% organizacji;
- organizacje artystyczno-kulturalne współpracujące z organizacjami mniejszości etnicznych – 12% organizacji;
- organizacje niosące pomoc niepełnosprawnym, nieposiadające podłoża religijnego – ok. 9% organizacji;
- organizacje walczące o prawa kobiet i mniejszości seksualnych – ok. 2% organizacji;
- organizacje okołostudenckie związane z Fundacją Manus – ok. 2% organizacji.

Pozostałe skupiska organizacji gromadzą 2-6 organizacji i każde z nich stanowi mniej niż 2% sieci.

Tytuł:

Charakterystyka relacji środowiska NGO we Wrocławiu

Licencje:

Nie wszystkie prawa zastrzeżone. Publikacja dostępna na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa - Na tych samych warunkach 4.0 (CC BY-SA 4.0). Pełen tekst licencji dostępny pod adresem <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.pl>

ISBN:

978-83-949620-0-5

Nakład:

20 egzemplarzy

Wydawca:

Fundacja na rzecz Studiów Europejskich
ul. Żmudzka 23/8
51-354 Wrocław
e-mail: feps@feps.pl
www: www.feps.pl

Redakcja:

Tadeusz Mincer (Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich)
Krzysztof Nowak (Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich)

Autor:

Piotr Szymański (Towarzystwo Upiększania Miasta Wrocławia)

Korekta:

Karolina Dzimira-Zarzycka (Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich)

Grafika i skład:

Katarzyna Domżańska

Publikacja jest rezultatem projektu „Stworzenie strategii współpracy Urzędu Miejskiego Wrocławia z organizacjami pozarządowymi 2018-2020” realizowanemu w okresie kwiecień - październik 2017 dzięki wsparciu Gminy Wrocław.

Druk publikacji był możliwy wsparciu Gminy Wrocław, która przekazała środki finansowe w ramach projektu „Druk Strategii rozwoju współpracy Urzędu Miejskiego Wrocławia z organizacjami pozarządowymi”

